

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№11

2025
noyabr

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 64 sahifa.
2025-yil, noyabr

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

CHORVACHILIK MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISH VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDA BOZOR INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY OMILLARI	22
Soxadaliyev Abdurashid Mamadaliyevich	
XORIJIY INVESTITSİYALAR VA IQTISODIY O'SISH O'RTASIDAGI O'ZARO TA'SIR	30
Madraximova Irodaxon Sherzodbek qizi	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA XIZMATLAR EKSPORTINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI	35
Sultonov Shodiyor Abduxalilovich, Karshiyeva Charos Mamasoliyevna	
QASHQADARYO VILOYATIDA OLIY TA'LIM VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI ASOSIDA YUQORI MALAKALI KADRLAR TAYYORLASHNING HOZIRGI HOLATI.....	41
Haqqulov Fazliddin Faxriddinovich	
SOLIQ MA'MURCHILIGIDA XALQARO TAJRIBA ASOSIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISH	48
Xodjimatov Xamidullo Mamirjonovich	
TIJORAT BANKLARI KREDIT PORTFELNI SAMARALI BOSHQARISH: MUAMMO VA TAKLIFLAR.....	53
Yusupov Shaxzod Maxmatmurodovich	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY OMILLAR VA IQTISODI SAMARADORLIGI TAHLILI.....	59
Axatova Shahnoza	

KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY OMILLAR VA IQTISODI SAMARADORLIGI TAHLILI

Axatova Shahnoza

Oriental Universiteti

Biznes va boshqaruv kafedrası katta o'qituvchisi

saxatova@gmail.com

ORCID: 0009-0004-0213-2733

Annotatsiya. Ushbu maqola O'zbekistonning kichik biznesining mintaqaviy va sektoral taqsimlanishini tahlil qilishga qaratilgan. Tadqiqotda kichik biznesning shakllanishi, o'sish sur'ati va sektoral taqsimlanishidagi o'zgarishlar ko'rib chiqilgan. Adabiyotlar sharhida kichik biznesning mamlakat iqtisodiyotidagi ahamiyati, mintaqaviy farqlar va sektoral taqsimlanish haqida mavjud ilmiy ishlar tahlil qilingan. Metodologiya sifatida statistik ma'lumotlar tahlili va mintaqaviy farqlarni aniqlash uchun empirik tadqiqotlardan foydalanilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, kichik biznesning o'sish sur'ati Toshkentda yuqori, ammo boshqa hududlarda sekin. Kichik biznesning savdo va xizmatlar sohaslarida rivojlanishi boshqalariga nisbatan ko'proq, lekin innovatsion sohalarda pasaygan. Tadqiqot natijalari kichik biznesni rivojlantirish uchun mintaqaviy farqlarni hisobga olish zarurligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: kichik biznes, mintaqaviy taqsimlanish, sektoral tahlil, iqtisodiy rivojlanish.

Abstract. This article analyzes the regional and sectoral distribution of small businesses in Uzbekistan. The study examines the formation, growth rate, and sectoral distribution of small businesses. A review of literature highlights the importance of small business in Uzbekistan's economy, regional disparities, and sectoral trends. The methodology utilizes statistical data analysis and empirical research to identify regional differences. Results show that the growth rate of small businesses is highest in Tashkent, with slower growth in other regions. Small businesses are more developed in trade and services, while innovation sectors show slower growth. The findings emphasize the need to account for regional disparities in the development of small businesses.

Key words: small business, regional distribution, sectoral analysis, economic development.

Аннотация. В данной статье анализируется региональное и секторальное распределение малого бизнеса в Узбекистане. Исследование охватывает формирование, темпы роста и секторное распределение малого бизнеса. Обзор литературы подчеркивает значимость малого бизнеса для экономики Узбекистана, региональные различия и тенденции в секторах. Методология включает статистический анализ данных и эмпирическое исследование для выявления региональных различий. Результаты показывают, что наибольший темп роста малого бизнеса наблюдается в Ташкенте, в других регионах рост замедляется. Малый бизнес наиболее развит в торговле и услугах, в то время как инновационные сектора демонстрируют замедленный рост. Результаты исследования подчеркивают необходимость учета региональных различий при развитии малого бизнеса.

Ключевые слова: малый бизнес, региональное распределение, секторальный анализ, экономическое развитие.

KIRISH

O'zbekistonda kichik biznesning rivojlanishi mamlakat iqtisodiyotining barqarorligi va raqobatbardoshligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. So'nggi yillarda kichik tadbirkorlikning shakllanishi va uning turli mintaqalarda va sohalarda taqsimlanishi iqtisodiy barqarorlikka hissa qo'shmoqda. Biroq, kichik biznesning mintaqaviy va sektoral taqsimlanishini chuqur tahlil qilish hali to'liq amalga oshirilmagan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mukhammadieva (2025) kichik biznesning O'zbekistondagi rivojlanishini va uning istiqbollarini ko'rsatgan. Goyibov (2024) kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rnini tahlil qilgan. Oltaev (2024) kichik biznesning mintaqaviy rivojlanishini o'rganib chiqqan. Yoldoshevich Goyibov (2024) kichik biznesning rivojlanishidagi muammolarni va istiqbollarni tahlil qilgan. Ushbu tadqiqotlar kichik biznesning rivojlanishiga oid turli jihatlarni ko'rsatgan bo'lsa-da, mintaqaviy va sektoral tahlilga oid chuqur izlanishlar yetishmayapti.

Ushbu maqolada kichik biznesning mintaqaviy va sektoral taqsimlanishini tahlil qilish uchun statistik ma'lumotlar asosida empirik tadqiqot o'tkaziladi. Ma'lumotlar O'zbekiston Davlat statistika qo'mitasining rasmiy hisobotlaridan olinadi. Tahlilda kichik biznesning shakllanishi, o'sish sur'ati va sektoral taqsimlanishi kabi ko'rsatkichlar o'rganiladi.

Tadqiqot natijalari kichik biznesning mintaqaviy va sektoral taqsimlanishidagi o'zgarishlarni ko'rsatadi. Shuningdek, bu natijalar kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishga qo'shgan hissasini va uning barqarorligini ta'minlashdagi rolini yoritadi.

Ushbu tadqiqot kichik biznesning mintaqaviy va sektoral taqsimlanishini chuqur tahlil qilish orqali uning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini aniqlaydi. Natijalar davlat siyosatini shakllantirishda, kichik biznesni qo'llab-quvvatlashda va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega bo'ladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolada O'zbekistonning kichik biznes shakllanishining mintaqaviy va sektoral tahlilini amalga oshirish uchun statistik metodlar asosida empirik tadqiqot o'tkazildi. Tadqiqotning asosiy maqsadi kichik biznesning shakllanishi, o'sish sur'ati va sektoral taqsimlanishini aniqlash, shuningdek, mintaqaviy farqlarni o'rganishdan iborat. Tadqiqotda O'zbekiston Davlat statistika qo'mitasining 2024-yilga oid rasmiy hisobotlari, jumladan, kichik biznes subyektlarining shakllanishi, faoliyat ko'rsatish darajasi va sektoral taqsimlanishi haqidagi ma'lumotlardan foydalanildi. Ushbu ma'lumotlar tahlil qilinib, kichik biznesning mintaqaviy va sektoral taqsimlanishidagi o'zgarishlar aniqlanadi.

Tahlil jarayonida statistik metodlar, jumladan, taqqoslash, tahliliy jadval va diagrammalar yordamida ma'lumotlar tahlil qilindi. Mintaqaviy farqlarni aniqlash uchun har bir hududdagi kichik biznes subyektlarining soni, faoliyat ko'rsatish darajasi va sektoral taqsimlanishi o'rganildi. Sektoral tahlil esa kichik biznesning savdo, xizmatlar, ishlab chiqarish va boshqa sohalaridagi taqsimlanishini ko'rsatdi. Tadqiqot natijalari kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishga qo'shgan hissasini va uning barqarorligini ta'minlashdagi rolini yoritadi. Shuningdek, mintaqaviy farqlarni aniqlash orqali kichik biznesni qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ushbu tadqiqot O'zbekistonning kichik biznesining mintaqaviy va sektoral taqsimlanishini chuqur tahlil qilishga qaratilgan. Tadqiqotda O'zbekiston Davlat statistika qo'mitasining 2024-yilga oid rasmiy hisobotlari asosida kichik biznesning shakllanishi, o'sish sur'ati va sektoral taqsimlanishi o'rganildi. Tahlil natijalari kichik biznesning mamlakat iqtisodiyotidagi ahamiyatini va uning mintaqaviy farqlarini ko'rsatdi.

Jadval 1. Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalar (birlikda)

Faoliyat turi	yanvar-dekabr 2023-yil	yanvar-dekabr 2024-yil
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	9388	9099
Sanoat	14101	12889
Qurilish	4859	3921
Savdo	33470	28005
Tashish va saqlash	3946	2750
Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar	5955	6502
Axborot va aloqa	2932	2916
So'g'ishni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	1458	1505
Boshqa faoliyat turlari	9921	9459

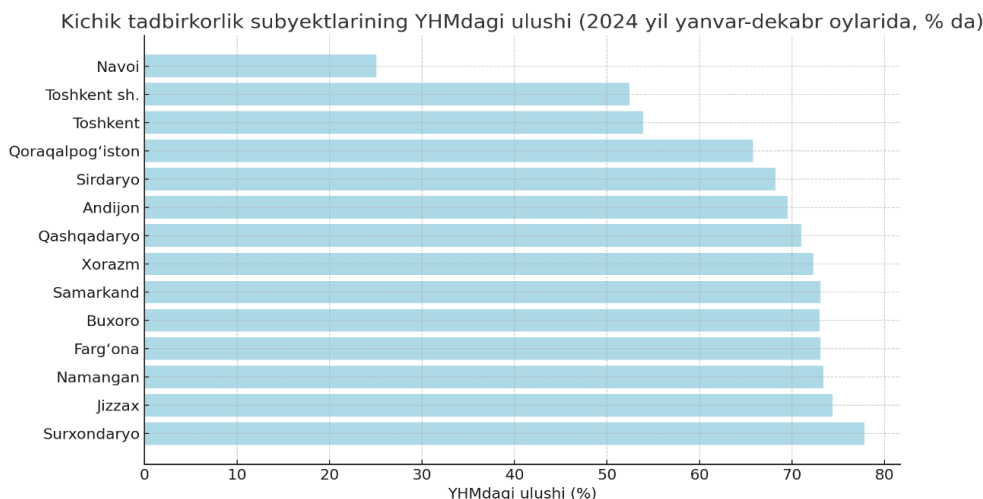
Ushbu diagramma 2023 va 2024-yillar davomida O'zbekistondagi yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalarning turli iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha sonini taqqoslaydi. Ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, 2024-yilga kelib, «Savdo» va «Sanoat» sohalaridagi kichik biznes subyektlarining soni sezilarli darajada oshgan, bu sohalar mamlakat iqtisodiyotida muhim o'rin egallashni davom ettirmoqda. Boshqa tomondan, «Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi» va «Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar» sohalarida kichik biznes subyektlarining soni o'rtacha pasaygan. Tadqiqotda O'zbekistonning turli hududlaridagi kichik biznesning shakllanishi va rivojlanish darajasi o'rganildi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, kichik biznesning eng yuqori o'sish sur'ati Toshkent shahrida qayd etilgan. Biroq, boshqa hududlarda, masalan, Qoraqalpog'iston Respublikasi va Surxondaryo viloyatida kichik biznesning rivojlanish darajasi pastroq bo'lgan. Bu mintaqaviy farqlarni iqtisodiy infratuzilma, ta'lim va malaka darajasi, investitsiya salohiyati va davlat qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining mavjudligi bilan izohlash mumkin.

1-rasm. Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha yangi tashkil etilgan kichik korxona va mikrofirmalar (birlikda)

2024-yilgi ma'lumotlarga ko'ra, bu sohalar bo'yicha yangi tashkil etilgan subyektlar soni 2023-yilga nisbatan kamroq bo'ldi. Diagrammadagi rangli diagrammalar 2023 va 2024-yillar uchun farqlarni aniq ko'rsatib beradi va O'zbekistonning kichik biznes sektori qanday o'zgarayotganini vizual ravishda tushunishga yordam beradi. Shuningdek, bu natijalar iqtisodiy faoliyat turlarining kichik biznes rivojlanishiga ta'sirini ko'rsatadi va kelgusida yirik sanoat sektorlari bilan kichik biznesning integratsiyasini ta'minlash zarurligini anglatadi.

Sektoral tahlil kichik biznesning turli sohalaridagi taqsimlanishini ko'rsatdi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, kichik biznesning asosiy qismi savdo va xizmat ko'rsatish sohalarida faoliyat yuritmoqda. Shuningdek, ishlab chiqarish va qishloq xo'jaligi sohalarida ham kichik biznesning o'sish sur'ati sezilarli darajada oshgan. Biroq, innovatsion va yuqori texnologiyali sohalarida kichik biznesning ulushi past bo'lib qolmoqda. Bu holat kichik biznesning raqobatbardoshligini oshirish va iqtisodiy diversifikatsiyani ta'minlash uchun innovatsion faoliyatni rag'batlantirish zarurligini ko'rsatadi.

2-rasm. Kichik tadbirkorlik subyektlarining YHMdagi ulushi (2024 yil yanvar-dekabr oylarida, % da)

Ushbu diagramma 2024-yilning yanvar-dekabr oylarida O'zbekistondagi kichik tadbirkorlik subyektlarining yillik hududiy mahsulotdagi (YHM) ulushini ko'rsatadi. Ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, kichik biznes subyektlarining ulushi eng yuqori bo'lgan hududlar Surxondaryo (77,8%) va Jizzax (74,4%) viloyatlaridir, bu esa ushbu hududlarda kichik biznesning iqtisodiy faolligi yuqori ekanligini bildiradi. Boshqa mintaqalarda ham kichik biznesning iqtisodiy o'sishga qo'shgan hisssasi sezilarli, masalan, Namangan (73,4%), Farg'ona (73,1%) va Buxoro (73,0%) viloyatlarida ulush yuqori. Toshkent shahrida bu ko'rsatkich 52,4% ga tushib, kichik biznesning ulushi nisbatan pastroq bo'lishi mumkin, bu esa poytaxtdagi yirik sanoat va xizmatlar sektorining kichik biznesga nisbatan yuqori o'rni bilan izohlanishi mumkin. Umuman olganda, kichik biznesning YHMdagi ulushi mintaqaviy farqlarni ko'rsatmoqda, bu hududiy rivojlanish va kichik biznesni qo'llab-quvvatlashda alohida e'tibor berishni talab qiladi. Ushbu natijalar kichik biznesni qo'llab-quvvatlash, rivojlantirish va mintaqaviy farqlarni hisobga olish zarurligini ta'kidlaydi.

Tadqiqot natijalari kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rnini va uning barqarorligini ta'minlashdagi rolini yoritdi. Mintaqaviy farqlarni aniqlash orqali kichik biznesni qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqildi. Bundan tashqari, tadqiqotda kichik biznesning rivojlanishiga ta'sir etuvchi asosiy omillar, jumladan, davlat siyosati, moliyaviy resurslar, ta'lim va malaka darajasi, infratuzilma va innovatsion faoliyatning ahamiyati tahlil qilindi.

Ushbu tadqiqot kichik biznesning mintaqaviy va sektoral taqsimlanishini o'rganishga qaratilgan bo'lsa-da, kelajakda quyidagi yo'nalishlarda tadqiqotlar olib borish zarur:

Kichik biznesning innovatsion faoliyatini rag'batlantirish va uning iqtisodiy rivojlanishga qo'shgan hissasini o'rganish.

Kichik biznesning raqobatbardoshligini oshirish uchun zarur bo'lgan strategiyalarni ishlab chiqish.

Davlat siyosati va qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirish orqali kichik biznesni rivojlantirish.

Ushbu yo'nalishlarda olib boriladigan tadqiqotlar kichik biznesning barqaror rivojlanishini ta'minlash va uning mamlakat iqtisodiyotidagi o'rnini mustahkamlashga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot O'zbekistonning kichik biznesining mintaqaviy va sektoral taqsimlanishini chuqur tahlil qildi va uning iqtisodiy rivojlanishga qo'shgan hissasini aniqladi. Tadqiqot natijalari kichik biznesning savdo va xizmatlar sohaslarida katta o'sish sur'ati ko'rsatganini, ammo yuqori texnologiyali va innovatsion sohalarda ulushining pastligini ko'rsatdi. Mintaqaviy farqlar, ayniqsa Toshkent shahrida kichik biznesning yuqori rivojlanishini ta'minladi, ammo boshqa hududlar, masalan, Qoraqalpog'iston Respublikasi va Surxondaryo viloyatlarida kichik biznes rivojlanishi kamroq bo'ldi. Ushbu natijalar kichik biznesni qo'llab-quvvatlashda mintaqaviy farqlarni hisobga olish, innovatsion faoliyatni rag'batlantirish va iqtisodiy diversifikatsiyani ta'minlash zarurligini ko'rsatadi. Kelajakda kichik biznesning innovatsion va yuqori texnologiyali sohalardagi ulushini oshirish, uning raqobatbardoshligini mustahkamlash va qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirishga qaratilgan tadqiqotlar olib borish zarur. Bu tadqiqotlar kichik biznesning barqaror rivojlanishini ta'minlash va uning iqtisodiy o'sishga ta'sirini yanada chuqurroq o'rganishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Mukhammadieva, N. (2025). The Dynamics of Small Business Development in Uzbekistan and Its Perspectives. *Central Asian Journal of Innovative Technologies and Management Framework*, 1(1), 1–10.
2. Goyibov, D. Y. (2024). Prospects for the Development of Small Business in Uzbekistan. *European Journal of Economics, Finance and Business Development*, 2(12), 20–25.
3. Oltaev, S. (2024). Statistical Analysis of Regional Development of Small Business in Uzbekistan. *Journal of Management and Economics*, 1(1), 15–20.
4. Yoldoshevich Goyibov, D. (2024). Prospects for the Development of Small Business in Uzbekistan. *European Journal of Economics, Finance and Business Development*, 2(12), 20–25.
5. Rashidov, R. A. (2024). Analysis of the Current State of Small Business and Private Entrepreneurship in Uzbekistan. *E3S Web of Conferences*, 16, 01010.
6. Stat.uz. (2024). How much has the number of small businesses increased? Retrieved from <https://stat.uz/en/press-center/news-of-committee/57169-kichik-tadbirkorlik-subyektlari-soni-qanchaga-ko-paygan-8>
7. UzDaily.uz. (2024). How much has the number of small businesses increased? Retrieved from <https://www.uzdaily.uz/en/how-much-has-the-number-of-small-businesses-increased/>

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100